

YENİDEN MERHABA

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Temmuz ayı başında yayınımıza bir süre ara vermiştik. Okuyucularımıza yeniden merhaba diyor, kaldığımız yerden yayınımıza devam ediyoruz. Bugün tekrar birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Yeni yüzler, yeni imzalar ve yeni konularla birlikte olacağız. Üç ay sonra bir cilt daha bitmiş olacak.

Tarihî dokunun büyük ölçüde tahrip edildiği, millî değerlerin horlandığı bir fetret döneminden sonra yeniden tarihe, kültüre dönüş ne kadar güzel olur. İnşallah Konya'da güzel şeyler olacak. Ortam son derece müsait. Konya Ansiklopedisi bitmek üzere. Akademik Sayfalar on beşinci cilde yaklaşıyor. Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı'nın yayınları devam ediyor.

Yarının ne olacağını bilemeyiz. Geçmişte olduğu gibi, bugün yapılması gereken önemli işlerin ihmalı, gelecekte büyük kayıplara sebep olabilir. Bu dönemde, aydınlarımızın ve kültür adamlarımızın daha hassas daha aktif ve daha faal olmaları gerekiyor. Tabii yetkililerin de...

Biz zaman zaman yapılması gerekenleri bir teklif halinde yetkililere ve ilgililere sunmaya çalışacağız. Ayrıca Konya'da bir kültür platformunun oluşturulmasına büyük ihtiyaç var.

Bize yıllardan beri destek olan başta okuyucularımıza, dostlarımıza, yazarlarımıza ve Merhaba sahip ve çalışanlarına sonsuz teşekkürler diyoruz.

Selam ve dua ile.

Mehmet Ali UZ

IHLAMUR TOPLAMAK

İlk ıhlamur'u ne zaman içtiğimi hatırlayamıyorum. Aslında bizim evlerimizde ıhlamur diye bir sıcak içecek yoktu ki... Çay bile her gün, değil birkaç defa bir defa bile demlenmezdi. Demlenmesi ise apayrı bir işlemi gerektirirdi. İstanbul'daki öğrencilik yıllarımda da ıhlamur diye bir kavramı tanımamıştım. Hatta öğretmenlik yıllarımda Tokat'ta da çay içer dururduk. İşin aslına bakarsanız iş yerlerine çay servisi yapılan kahvehanelerde bile böyle bir içecek ile ilgili hizmet verilmezdi. Biz de nefsimizi köreltmek veya bir görevi yerine getirmek için, o yıllarda rakipsiz olan sarı ambalajlı Rize çayından içer dururduk. Hatta zor çayları da içilirdi, 'Kalmasın, dökülecek' diye beşinci, altıncı bardaklar da bitirilirdi.

Yıllarca önce *Ihlamurlar Altında* adlı bir romanın olduğunu öğrenmiştim, ancak ıhlamurun nasıl bir ağaç olduğunu, yararlarının neler olduğunu bilmediğim için hafızamın bir köşesine yerleştirmiştim. Gün geldi, çiçek ve yapraklarının kaynatılıp çay gibi içildiğini öğrendim. Artık çaysız günlerimi ıhlamur ikram edilen yerlerde onunla gideriyordum. Erzurum gibi bir çay tüketim merkezinde ıhlamurun adının okunmayacağını hepimiz takdir ederiz. Ancak onun ikram edildiği yerler de vardı. Mesela Valilikte, Belediye Başkanlığında, Dokuzuncu Kolordu Komutanlığında, Atatürk Üniversitesi Rektör-

lüğünde ıhlamur da ikram edilirdi.

Şu roman ile ilgili kısa bir bilgiyi vermeden ve bir olayı anlatmadan yola devam etmek istemiyorum. Efendim, eserin sahibi bir Fransız: Jean-Baptiste Alphonse Karr (24 Kasım 1808 Paris-29 Eylül 1890 Saint-Raphael). On yıllardan beri dilimize defalarca çevrilmiş, hatta bir çevirisi Ak Yayınları arasında sıkça basılmış. Çevirmeni ise bir hanım: Güzin Sayar. Bütün baskıları İstanbul'da yapılmış. Aynı adla veya ek takma adla birkaç defa da filme alınmış.

Olaya gelince, şu mizaha kaçan hikâyeyi anlatmam gerekiyor. Bir okul düşününüz, mesela bir lise... Birinci sınıfın edebiyat dersine giriyorsunuz. Vakti saati gelince öğrencilerinize roman okumalarıyla ilgili açıklamalar yapıyorsunuz. Sonra da, merakınızı gidermek için sınıfa soruyorsunuz:

"İçinizde roman okuyanın var mı?"

Hayret, sınıfın tamamına yakını parmak kaldırıyor. Öğretmen merakla bazı öğrencilere hangi romanı/romanları okuduklarını soruyor. Aldığı cevap onu bir daha meraklandırıyor:

"Ihlamurlar Altında'yı okudum."

"Ihlamurlar Altında'yı..."

"Ihlamurlar Altında..."

"Ihlamurlar..."

Öğretmen cevapları almaya ara

verip sorar:

“Çocuklar, nasıl olur? Hepiniz aynı romanı mı okudunuz?”

İçlerinden biri söz alıp öğretmeninin sorusunu cevaplandırır:

“Öğretmenim, bizim hepimiz aynı ortaokuldan geliyoruz. Türkçe öğretmenimiz hepimize bu romanı okumamızı söyledi, bizler de okuduk.”

Öğretmenin merakı giderilmiş-tir artık, rahatlatıverir.

Ben, 06 Haziran 1969 Cuma günü saat 13.30’dan itibaren çay içmeyi bırakınca otçuluğa (otlakçılığa değil) başladım. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü öğretim üyelerinden, lojman komşum Doç. Dr. (sonradan Prof.) Zeki Özer Bey beni bitkilerle tanıştırtınca otların peşine düşer oldum. Çeşitli otları uygun şekilde derleyip koruma altına alıyordum. Ve canımın çektiği saatlerde de özel yöntemle demleyip içiyordum. Hatta bazı arkadaşlarımı da alıstırmış, dem saatinde onları da çağırır olmuşum. Bu otlar güzel ülkemizin değişik yörelerinde farklı adlarla anılıyordu: Ada çayı, dağ çayı, çiçek çayı, vb. Ancak bunların renkleri, kokuları, tadları ayrı ayrı idi.

Konya’ya, 29 yıl hasret kaldıktan sonra, 1988 yılının Eylül sonunda temelli olarak dönünce ıhlamurla yeniden tanıştım. Konya’nın kahvehane (artık hanesi kalmamıştı) işleticileri ıhlamur servisi de yapıyorlardı. Özellikle Tellal Pazarı’ndaki halazadelerim Mehmet ve Kadir Özgüzar kardeşlerin dükkânlarına varınca hemen ıhlamur söylerlerdi, hâlâ da söylerler. Ancak günün belli saatlerinde, iyice kaynatılmaktan rengi kızaran ıhlamur artık ıhlamur özelliğini kaybetmiş, posasının kaynatıldığı bir şekle bürünmüş oluyordu. Ne-

dense bazı ıhlamur tiryakileri (!) bunu gerçek ıhlamur niyetiyle içerlerdi, bense asla yüz vermez, geri gönderirdim.

Aşağıda anlatacağım olay, Konya’da iki ayrı iş yerinde başıma geldiği için ıhlamur tiryakilerine bir hatırlatmada bulunmak istedim. Kurnaz satıcıların sizin damak tadınızı alaya alırcasına sergiledikleri bu olay aslında ticari ahlaka da aykırıdır ve sizler tüketici olarak şikâyet etme hakkına sahipsiniz.

Konya’ya geldikten sonra uzun süre İhsaniye Mahallesi’nde oturdum. Barbaros İlköğretim Okulu evimizin tam karşısında idi. (Bu okul şimdi ilkokul mu oldu, yoksa ortaokul mu, bilemiyorum.) Mahallemiz esnafıyla gayet iyi dostluklarımız vardı (Ne de olsa ben de bir esnaf çocuğu ve kardeşi idim.) Bakkallarımız vardı çiftler çiftler, fotoğrafçımız, berberimiz, kahvehane benzeri yerlerimiz, ve daha nice- celeri. Bir de elektronikçi Necati Usta’mız vardı. En çok ona takılır, ülke siyasetine yön verirdik (!) Soğuk ve yağışlı havalarda içeride, güzel havalarda ise kapı önüne atılan taburelerde otururduk. Böyle yer-

lerde söze ne içeceğimizin sorulmasıyla başlanılması kaçınılmaz olurdu. Komşu hemen çırağına seslenir, bizlere birer çay ve ıhlamur söylemesi için karşı köşenin yanındaki çay ocağına gönderirdi. Sohbetimiz yavaş yavaş ısınırken çay ocağının çırağı elinde tepsiyle görünürdü. Ben tepsidekileri uzaktan seyrederken Necati Usta'ya seslenirdim.

“Benimki ıhlamur değil, bilesin.”

O daha ne demek istediğimi anlamadan tepsidekiler bizlere veriliyordu. Ben hemen çırağı durdurur sorardım:

“Evladım, bu benim bardaktaki ıhlamur mu?”

Cevap beklediğim gibi olurdu:

“Hayır, ada çayı...”

“Evladım, biz ıhlamur söylemiştik de...”

Kim bilir bu numarayı kaç müşteriye çekmişlerdi ki çocuk cevabını veriverdi:

“Bizde ıhlamur yok, nasıl olsa o da sarı, ada çayı da sarı... ıhlamur yerine ada çayı servisi yaparız.”

Bak hele sen şu ufaklığa, anadan doğma tüccar sanki:

“Al bu bardağı, götür ustana, de

ki, ‘Bu sefer kandıramadık, adam ‘İlle de ıhlamur’ diye tutturdu. Bir daha da böyle yapmayın. ‘İhlamurumuz yok’ deyip savuşturun.”

Necati Usta, efendi adam, çırağına para verip yakındaki orta boy avm'den ıhlamur aldirtıp onu demletti. Aslına bakarsanız çarşılarında içtiğiniz ıhlamurlarda ayrıca çay kokusunu da yakalarsınız. Çünkü çay servisi için kullanılan süzgeç ıhlamur servisi için de kullanılır da ondan. Neyse, kandırılmaktan kurtulduk da acaba benden sonra kaç ıhlamur tiryakisi bu tuzağa düşüverdi. Bir ‘Merhaba’ demeye geliyorsunuz, ıhlamur yok, olmadı ada çayı... Reddediyorsunuz, özel ıhlamur servisi. Artık sizin ‘merhabanız’ oluverdi ‘merhabalar.’

İhlamur kelimesi dilimize Yunancadan girmiş. Kerestesi beğenilen büyük bir gölge ağacı imiş. Çiçeği güzel kokarmış, bu çiçekler kurutulduktan sonra kaynatılıp içilirmiş. (*Türkçe Sözlük*, Ankara 2005, 911, TDK yayını)

Latince adını filan verip de ıhlamurumuzu ada çayı servisine çevirmek istemedim. Gelelim benim ıhlamur merakıma... Bu sayfaların düzenleyicisi, ilimizin değerli kültür tarihçisi avukat ağabeyimiz Mehmet Ali Uz Bey'in, benim tanımlamama göre; Meram-Yaka-Köyceğiz üçgeninin sakın bir köşesinde yaz evi vardır. Belki 15 yıl oldu, ben o evin yazlık misafiriyim. Vaktiyle akşam oturmaları da yapıldı da yer minderlerinde otururken tepemize vakti saati dolmuş elmalar ‘patadanak’ düşüyordu. İşte bu muhterem zatın bahçesinde, tam da sözlüğün tanımladığı bir yapıda ıhlamur ağacı var. Var da biraz nazlı... Konumundan olsa gerek şehirdeki kardeşlerine göre biraz geç açılır. Neyse, ona da razıyız.

Bir telefon gelir Uz Ailesi'nin yaz evinden

“Hocam, ıhlamur tam kıvamında, gel artık, toplayalım.”

Hemen ekibimi kurarım. Uygun olan kim varsa alırım yanıma, ver elini ıhlamur ağacı... Genelde Prof. Ali Berat Alptekin, Mehmet Anadol yer alır bu ekipte. Uz'un da okul arkadaşı olan doktorantım, emekli yardımcı doçent İbrahim Altunel de bazen bizlere katılır (dı). Adına ne diyeceğimi bilemediğim bir gölgelikte üç beş kelim eder, sonra bahçeye geçeriz. Ben, daima birkaç poşet getiririm ki herkes kendi payına düşeni toplasın. Vallahı bu ıhlamuru toplamak sanıldığı kadar kolay bir iş değildir. Bir yandan rakipleriniz olan böcek tairfesi, bir yandan sizi sarhoş etmeye hazır ıhlamur kokusu, derken sohbetin de koyusu bunlara eklenince topladığınız ıhlamurun farkına bile varamıyorsunuz. Bu toplama işinde biraz usta olmanız gerekiyor. Öyle her daldakine sarılıp yünemeye gerek yok. Şöyle bir bakınız, rengi altın sarısı kıvamına gelmişse onların hakkından geliniz. Yoksa daha ömrünün baharında olan ve özellikle alt dallarda bekleyen gençlere dokunmayınız.

Artık poşetler dolmuş, kollar da yorulmuştur. Yeni yönümüz ilk yönümüz oluyor: Masa başı. Bayan Uz'un hazırladığı ikindi kahvaltısı havasındaki o nefis yiyecekler bizi beklemektedir. Herkes al yanaklı çay bardaklarına sarılırken ben sarı kızı tercih ederim. Yani dostlar Rize çayına talim ederken ben Uz Ailesi'nin bahçesinden topladığımız yeni mahsul ıhlamurla muhabbete dalarım.

ıhlamur, toplandıktan sonra gölge bir mekâna yayılarak kurumaya bırakılır. Bir süre sonra bu

işlem de tamamlanır. Daha sonra, ninelerimizden kalma bez torbalar var ya, işte onlardan birinde dinlendirilir. Böylece kavanozda hapsedilmekten kurtulan ıhlamur sizin demlemenize hazır hâle gelmiş demektir. Her yığidin bir ıhlamur demleme tekniği olabilir. Ben, suyu iyiden iyiye kaynayan özel ıhlamur cezve ıhlamurun çiçek ve yapraklarından belirli oranlarda bırakırım. Ancak kaynayan su, çiçek ve yaprağı üstte tutacağı için bir yandan ateşi kısar, öbür yandan da muhallebi kaşığı türünden orta boy bir kaşıkla çiçekleri ve yaprakları bastırarak kaynayan suyun içinde gevşemelerini sağlarım. Artık çiçekler patlamış, yapraklar da kendilerini bırakmışlardır. Suyun kaynama aşamasında hazırlanan bardaklar ıhlamuru beklemektedir. Siz yine de bir süzgeci de hazır bulundurunuz.

ıhlamurun haysiyet ve şerefi için sakın şu işlemi yapmayınız: Cezvenizden boşalttığınız ıhlamurun takviyesi için soğuk su ekleyerek yeniden kaynatmayınız. Ben asla öyle yapmam, ayrıca bir defa kaynatmış çiçek ve yaprağın üzerine sıcak bile eklemem. ıhlamur çiçeği ve yaprağı bir defa kaynatılır, ister cezvede olsun, ister küçük bir çaydanlıkta... Ancak bu cezve ve çaydanlık sadece ıhlamur için kullanılmalıdır. Daha önce çay demediğiniz kapta ıhlamur da kaynatır-

sanız içeceğiniz adı çay-ıhlamur *karışımı* (bazıları *kokteyl* de diyebilir.) olur, o kadar.

Ihlamur ağacıyla muhabbeti olanlar bilir, bu ağacın kokusu hemen bulunduğu ortamı bildirir. Mesela, Kayalı Park'tan Şerafetin Parkı'na geçmek istiyorsanız, ilk park ile Vilayet Konağı'nın arasından geçiniz, ama dikkatli geçiniz; yoksa ıhlamur kokusu sizi çarpabilir. Selçuk/Konya/Necmeddin Erbakan Üniversitelerinin Meram Tıp Fakültesine ana girişten geçip hafifçe sola saparsanız aynı kokuyu orada da bulabilirsiniz. Hatta altında durduğunuz hâlde ıhlamur ağacını aramaya koyulursunuz.

Haydi, bir de bu işlerin farklı taraflarına eğilelim. Yerli gazetelerimizin birinde okumuştum. Bir gece vakti, Toptancı Hali'nden bugünkü Kulesite'nin arkasına doğru seyreden bir araç ki büyük bir ihtimalle otomobil türüdür, orta yoldaki ıhlamurlardan birine çarparak durur. Ağaç sizlere ömür, araç da hasar görür. Sonuç, Belediyemiz, ağacını kırıp cansız hâle getirdiği için araç sürücüsüne, bilmem ne kadar para cezası keser. Kalemlerine sağlık. (Yeri gelmişken millî bir dil hatasını da araya sıkıştırıvereyim. Dikkat ettinizse ben *orta yol* dedim, oysa haberde *orta refüj* deniliyordu. Kelimenin Türkçesi *orta yol*'dur, ille de lügat paralamak ve çok bilmiş biri olarak görünmek istiyorsanız, Frenkler gibi sadece *refüj* deyiniz ama sa-
kın ola ki *orta refüj* demeyiniz. O zaman *orta orta yol* demiş olursunuz; biline.

Bir de taptaze bir haber, ama biraz acılısından.

Başlık, *Ihlamur toplamak istedi canından oldu*. (Sözcü, 10 Haziran 2013). Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde ıhlamur toplamak için merdivenle ağaca çıkmak isteyen 75 yaşındaki Fatma Taşçı, dengesini kaybederek düşüp hayatını kaybetmiş. Haber devam edip gidiyor. Ama bana bir de ders veriyor. Ben de 75 yaşındayım, yakında ben de ıhlamur toplayacağım. Yalnız aramızda bir de fark, beni rahatlatıcak bir özel durum var: Biz Sayın Uz'un bahçesinde merdiven kurmayız, yerde durarak toplarız. (Ama kara dut merdivensiz olmu-
yor ki...)

Bu kadar ıhlamur muhabbetinden sonra, şimdi Erzurum'un Aşkale ilçesinin bir köyünde öğretmenlik yapan kardeşimiz Hakan Sarı'nın yayımladığı, bir sayısını da benim için özel sayı olarak ayırdığı o güzelim Ihlamur adlı dergiyi hatırlamadan edebilir miyim hiç!

Ada çayı da güzel bir içecektir ama gerçeğini bulabilirsiniz; her sarı renk veren ot ada çayı değildir. Özellikle taşlık alanlarda yetişenleri en makbulüdür. Üstten güneşi alırken alttan da taştan yansıyan ısıyı alan bu ada çaylarını tanımanız için bir iki not: Rengi için küf yeşili diyebiliriz. Yaprakları asla ince uzun değildir, vb.

Efendim, ıhlamurlar benden, afiyetle içiniz.

KONYA'DA ÇEKİRGE İSTİLASI

Ali IŞIK

Hicrî 1290-1311 (miladi 1873-1893) yılları arası Konya vilayeti için zor yıllardır. Zira vilayette mezkûr yıllar arasında sıklıkla kıtlığa maruz kalınmıştır (Cumhuriyet Döneminde 1920 ve 30'lu yıllar da böyledir. Bu hususta bkz. Ali Işık, "Konya Kıtlıkları", K+, S. 2, Konya 2012, s. 124-127) Bu dönemin 1298-1300 (1881-82) yıllarında yaşanan müthiş bir çekirge istilası da zamanın Konya valisi Müşir Mehmet Sait Paşa'nın bizzat mücadelenin içerisinde olarak yerinde müdahaleleriyle fazla büyümeden bertaraf edilmiştir. Müşir Mehmet Sait Paşa (1831-1896) "Jurnal"⁽¹⁾ adını verdiği günlüklerinde bu çekirge istilası ile çekirgelerin itlafını ayrıntılarıyla anlatmıştır. Sait Paşa'nın Konya günlerini merhum Muzaffer Erdoğan (1916-1985) 1948 yılında, *Babalık* gazetesinde "Eski Konya Valisi Müşir Mehmet Sait Paşa'nın Konya Hatıraları" başlığı altında 70 bölümlük bir dizi yazı olarak yayımlamıştır (11 Mart 1948-23 Eylül 1948, s. 2).

Mezkûr çekirge istilası ve bunların itlafı Muzaffer Erdoğan'ın nakliyle şöyledir:

27 Cemaziyelevvel 1298/14 Nisan 1297⁽²⁾ (27 Nisan 1881)

(...) Konya vilayetinin her tarafında bu sene çekirge zuhur edip

miktarı ise ilm-i hesabı ürkütecek surette ziyade olduğundan Konya'ya muvasalatımdan (ulaştığımdan) beri bunların itlafı (öldürülmesi) için üç defa sancaklara ve kazalara telgraflar keşide eyledim (çektim). Çünkü, hadd ü hesabı olmadığını şu vecchile beyan edebilirim: Konya'dan bir saatlik mesafede Hocacihan karyesinin (köyünün) civarında zuhur eden çekirgenin itlafı için Konya'dan ve civar kuradan (köylerden) bin kadar adam sevk etmiştim. Yalnız bir mahalde birkaç dakika zarfında dört beş kişinin toplamış olduğu çekirgeyi bir torba derununda (içinde) numune olmak üzere bana gönderdiler. Bu çekirgeler henüz pire kadar oldukları hâlde torbada olan altı kıyye (okka=1282 gr) idi. Anı (onu) müteakip gene numune olmak üzere yedi kıyye çekirge daha geldi. Bu çekirgeler de ancak on sekiz arşın (1 arşın=68 cm) murabbai (kare) bir satıhtan toplanmış olmasına nazaran bu kadar cüzi bir mahalden on üç kıyye toplanılan pirenin adedi ne büyük bir adettir! Vasi (geniş) bir ovanın sathı on sekiz arşın murabbai'na kıyas olunur ise ovada olan çekirge miktarının havsala-i beşerden (insanın kavrayışından) hariç olduğu anlaşılır.

Mülhakattan (merkeze bağlı yerlerden) aldığım malumata göre şimdiye kadar itlaf olunan pire cürümünde olan çekirgenin miktarı iki yüz bin kıyyeden ziyade imiş. Ve belki bunun on bin misli daha henüz itlaf edilemedi. (*Babalık*, 13 Nisan 1948, s. 2).

(1) Sait Paşa'nın *Jurnal*'i Burhan Çağlar [*İngiliz Said Paşa ve Günlüğü (Jurnal)*, Arı Sanat Yay., İstanbul 2010, 305 s.] ve Davut Erkan (*II. Abdülhamid'in İlk Mabeyn Feriki Eğinli Said Paşa'nın Hatıratı I-II (1876-1880)*, Bengi Kitap Yayın, İstanbul 2011, 592 s.) tarafından kitaplaştırılmıştır.

(2) Bu tarihlerin ilki hicri, ikincisi rumidir.

Bu çekirge büyüdüktan sonra memlekete iras edeceği (sebep olacağı) mazarrat (zararlar) ve intaç edeceği (meydana getireceği) kaht (kıtlık) ve insan ve hayvan telefati nasıl tarif olunabilir? Bu ne müthiş ve ne büyük musibet ve felakettir. Parasızlık ve bir taraftan fukaralık sebebi ile ahalinin ot yemesi ve asakir-i redife-nin (ihtiyat askerinin) silâh altına alınıp birçok mesarif edilmesi ve diğ-er taraftan gayet müthiş ve mühlik (öldürücü) çekirge beliiyesi (musibeti/belası)... Bunların cümlesi bu sene memleketimizin başına geldi.

30 Cemaziyelevvel 1298/17 Nisan 1297 Cuma

Bugün Hocacihan karyesine çekirge itlafı için gidildi. (...) Saat altı buçukta⁽³⁾ Ali Bey ve Hâkim⁽⁴⁾ ve Fasih⁽⁵⁾ ve Hüseyin Çelebi efendilerle arabalara rakiben (binerek) Konya'dan bir saat bud-i mesafede (mesafe uzaklıkta) kâin (bulunan) Hocacihan karyesine müteveccihen hareket ettik. Hava güzel idi. Karye-i mezkûrede (anılan köyde) Mustafa Ağa'nın hanesine varılıp orada Hacı Fasih Efendi'nin ihzar ettirmiş olduğu (hazırlattığı) taamı (yemeği) yedik. Hocacihan karyesi yüz haneden mütecaviz (fazla) olup ovada ise de dağa pek karibdir (yakındır). Arazisi gayr-i münbit (verimsiz) olduğundan mezruatı (ekili şeyleri) daima su ile husule gelebilir. Su olmadığı hâlde toprak o kadar fenadır ki mezruattan asla hayır gelmez ve mezbur dağlar dahi ağaçtan ve her nevi yeşil-likten arı çıplak olduğ-ı gibi su dahi yoktur.

Bu karyeden tekrar arabalara rakiben çekirge zuhur eden mahalle ve bunları toplamak için orada topla-

nan adamların yanına vardık. Gerçi buralarda badefer (kayıtlı) 998 adam var ise de bunlar cemm-i gafir (insan kalabalığı) ile takım takım olarak çekirge itlafına sa'y ü gayret (alışma ve çabalama) etmekte-ler idiyse de bu cemm-i gafir takımları yirmişer nefere irca olunarak ve be-her postaya birer onbaşı dahi tertip edip bu veçhile daha ziyade çekirge itlaf olunacağından tertib-i mezkûr (anılan düzen) veçhile çalışmalarını tembih eyledim.

Çekirgenin miktarı ise pireden cüzi büyük oldukları hâlde anlardan (onlardan) hali (boş) basacak yer yoktu. Kesreti (yoğunluğu) mübalağ-a olunamaz. Bunları itlaf için müt-tehaz (kabul gören) usul dahi şudur: Her posta takımı çekirgenin bulunduğu mahallin on dokuz hatve (adım) kadar önünde dört arşın tulünde (uzunluğu) ve yarım arşın arz (aşağı) ve umkunda (derinliğin-de) bir hendek hafrile (kazarak) bu-nun çekirgeye mukabil kenarına bir büyük bez tutulup posta takımı yan yana oldukları hâlde ayaklarıyla yere vurarak çekirge ürkütüp sıçrayarak hendeğe doğru hareketle hendek de-rununa girdiklerinde üzerleri türap (toprak) ile imla edilerek (dolduru-larak) gömölür ve bazen dahi hen-dek olmayarak çekirgeler bir perdeye karşı ürkütölerek perdeye alındıktan sonra hafr olunan bir çukura gömölür. Lakin böyle küçük hendekler ile çekirgenin kâffesi (tamamı) itlaf olu-namayacağından icap ettiği kadar birkaç yüz arşın tulünde ve bir arşın arz ve umkunda ihzar olunan (hazır-lanan) hendekler vasıtasıyla çekirge kâmilten itlaf olunabilir. Lakin çekir-ge yüksüklerinden (yer altında gö-mölü yumurta torbası) üç müddette çıktıklarından çekirgeden tathir olu-nan (temizlenen) mahallerde üç dört gün fasılalı iki kere daha ameliyat etmek lazım gelir.

(3) Bu saat alaturka/ezani saattir.

(4) Mehmet Emin Efendi (*Konya Vilayeti Sahnemesi* 1299/1882, (Akt. Mehmet Eminoglu), Konya 2011, s. 42).

(5) Hacı Fasih Efendi (öl. 1884): Dönemin Konya belediye başkanı.

Sefaköy kasabasından bir görünüm.

Bu sene Konya vilayetinin her tarafında zuhura gelen çekirgenin kesretini lisan ile ifade etmek kabil değildir. Hatta bugün Burdur'dan almış olduğum tahriratta marttan şimdye kadar itlaf edilen çekirge miktarının yüz bin kıyyeden fazla olduğunu anladım (*Babalık*, 15 Nisan 1948, s. 2).

Bu çekirgeler de pire kadar olup bunda sair sancaklar dâhil olmadığına nazaran dâhilî vilayette ne kadar çekirge zuhur etmiş olduğunu tasavvur etmek bile haric-i ez-îmkân (îmkândan hariç/îmkân dışı) olduğu zahir olur (anlaşılır).

Çekirge mahallinden Meram'ın üst tarafında Köyceğiz denilen karayenin civarında ve "Tahirler" denilen mevkiye menzul (inmeli) Çelebi Efendi'nin⁽⁶⁾ köşkünün önüne gidip orada oturduk. Kendisiyle biraz görüşüp birer kahve içtikten sonra arabalarla Meram'dan geçilerek Konya'ya avdet ettik.

14 Recep 1298/30 Mayıs 1297 Cumartesi (12 Haziran 1881)

Sudirhemi nahiyesi⁽⁷⁾ dâhilinde

ve Konya'nın garb-i şimali (kuzeybatı) cihetinde ve Konya'dan araba ile sekiz buçuk saat bu'd-i mesafede (mesafe uzaklıkta) vaki Çamurluîret karyesinde⁽⁸⁾ zuhur eden ceradın (çekirgenin) mahv ü itlaf olunması (öldürülmesi) içün oraya gönderilmiş memurlardan Nane Monla Hasan Efendi dünkü Cuma günü bana gelüp karye-i mezburede (adı geçen köyde) olan çekirgenin fevkattasavvur (tasavvur üstü) kesretli olduğunu ve ahali de artık bunun itlafına muvaffak olamayacaklarından naümit (ümitsiz) bir hâlde olduklarını ifade ve beyan eylemesi üzerine bugün oraya bizzat azimet etmekliği (gitmeyi) tasmin ettim (kararlaştırdım) ve iki araba tedarikle Konya'dan saat ikide hareket olundu (*Babalık*, 4 Mayıs 1948, s. 2).

(...) Çamurluîret'e bir buçuk saatlik mesafede bir çekirge evine rast geldim. Arabadan inip biraz ayakla rımızla ezdik. Andan biraz ileride külliyetli bir alay çekirgeye rast geldim. Çamurluîret'e yirmi beş dakikalık mesafede ve yolun iki tarafında ve mezruatın (ekili yerlerin) içinde olan ceradın kesreti mübalağa olu-

(6) Mahmut Sadreddin Çelebi (1242/1825-1298/1881).

(7) Osmanlı Döneminde merkezi Sille olan nahiye. Bu yörede 1935 yılında da bir çekirge istilasının vukua geldiği bilinmektedir (*Cumhuriyet*, 14 Temmuz 1935, s. 7).

(8) Konya'nın batısında, yaklaşık 50 km mesafede bir köy. Burası günümüzde Sefaköy adıyla Meram ilçesine bağlı bir belgedir.

namaz. Karye-i mezbureye tam saat on birde vasil oldum. Bu karye etrafi dağlarla muhat (çevrili) ve oldukça vasi (geniş) bir ovada vaki olup mezkûr ova kâmilan mezru (ekilmiş) olduğu gibi dağlar dahi köse mişe (meşe) ile güzel ve yeşildir. Karyenin mevkii yayla olduğundan havası güzel ve suyu gayet berrak pınar suyu olarak hakikaten hafif ve latif bir sudur.

Çamurluirt altmış üç haneden ve bir cami ile bir mektepten ibarettir. Haneleri moloz taşından kuru ve divar (duvar) ile na-muntazam (düzensiz) bir surette imal olunmuş ol-

duğundan hem tehlikeli, hem de göze gayet çirkindir. Sefer tasının konulduğu tatar arabasının hayvanları yorgun olmak mülasebesile (dolayısıyla) Çayırbağı'ndan sonra hareket edememiş olduğundan yardım için geriye birkaç süvari gönderdim ise de mezkûr araba ancak saat birde karyeye vasil olabildi. Ben de ol vakte kadar gözlerim tozdan ve midem açlıktan muzdarip olduğu hâlde beklemeğe mecbur olduğumdan bu tersliğe ziyadesiyle hiddet ettim. Misafir olduğum oda dul bir kadının selamlığı imiş. Fakat bu odanın divarları dahi sair haneler misilli kuru divar ve aralıklı ve eğri ve na-muntazam olduğundan ve fir-

tına gece dahi devam etmekte bulunduğundan oda kendi kendine yıkılacak diye havf ettim (korktum). Gece saat ikide taam idüp (yemek yiyip) saat üçte gözlerim hâlâ tozdan mustarip olduğu hâlde yatağa gittim (*Babalık*, 6 Mayıs 1948, s. 2).

Bu sabah Çamurluirt karyesinde saat on ikide kalktım. Gece pek rahat uyumadım ise de sabaha karşı uyudum ve yatağımdan kalkmağı canım istemedi. Hava dünkü gibi fırtınalı değildi. Saat yarımında ahali-i kura (köylerin halkı) ile Konya'dan gelen amele kol kol çekirge itlafına gittiler. Ben de biraz sonra karyenin şark tarafında ovaya gittim. Karyenin gerek şark gerek garp tarafındaki iki ovayı dahi serapa çekirge ihata etmiş ve mezruata dahi sarılmış olduğundan yeknazarda (bir bakışta) bunların itlafı hususunda bana bir telaş geldi. Bu bapta bir miktar temmül ettim (etrafıca düşündüm). Gerçi binden mütecevaz halk takım takım olarak küçük küçük hendekler hafr ile çekirgeleri itlafa çalıştıkları gibi bazı çekirgeyi harman misilli toplatıp ayaklarıyla ve değnekleriyle telef ediyorlar ise de bir taraftan da çekirgeler ilerleyip sair tarlalar mezruatını telef etmekte olduklarından zikrolunan tarlalar tarik (yol) ile ceradın önü alınamayacağını tefeül ettiğimde (tahmin ettiğimde) ceradın önüne adeta bir istihkâm gibi cesim (büyük) ve tulani (uzunluğuna) hendeklerin lüzumu zahir oldu. Bunun için mezbur ovanın mevaki-i müteaddidesinde (birçok mevkilerinde) nerelere kadar çekirgenin yürümüş olduğunu bilmek ve oralarından kaç yüz hatve ön taraflarında hendekler hafr edilmek iktiza edeceğini tayin etmek lazım geldiğinden bu tasavvur ile ovayı gezdim ve hendeklerin hafr olunacağı mevkileri tayin ettim. Bu hendekler yüzden yüz elli hatve tulünde ve birer metre arz ve umkunda olup derun-ı hen-

dekta dahi her dörder hatvede birer de kurt kapısı hafr edildi. Her hendek mahallini tayin ve amelesini postalara taksim etmek çok zamana muhtaç olduğundan bunun icrasında hakikaten pek yoruludum. Bugün akşama kadar hendekler tekmi olamadı. Asıl muradım çekirgenin önüne bu veçhile hendekler hafr olunduktan sonra ahaliyi takım takım ederek çekirgeyi bertaraf etmektir. Eğer çekirge mezruata sarmazdan evvel bu usul üzre tarlaların haricinde kurt kapılarını havi cesim hendekler hazırlanmış olsaydı çekirgeler bu hendeklerin ilerisine geçemeyip derunlarında itlaf oluverirlerdi. Hayf (yazıklar) olsun ki ne ahali ve ne de memurlar bu usul üzere çekirgeyi itlaf etmeyi taakkul edememiş (akıl erdirememiş) olmalarından ötede beride takım takım olarak itlaf-ı cerad ile uğraşıp ızaa-i vakt etmişler (vakit kaybetmişler) ve hâlbuki ovanın her cihetini çekirge istila etmiş olduğundan tarlalara girip mezruatı telef etmeğe başlamışlar. Bugün hendeklerin tertibi ve hafri için ol kadar çalıştım ki saat sekiz buçukta ve bir tarlada ancak bir parça ekmek yiye bildim. Saat on ikiye kadar bu veçhile çalışıp köye avdet ettim. Akşam ise pek az yiyecek yedim ve gece saat iki buçukta yattım.

16 Recep 1298/1 Haziran 1297 Pazartesi

Bu sabah Çamurluiret karyesinde saat on ikide kalktım. Gece pek rahat uyudum. Şark cihetindeki ovaya gidip na-tamam (tamamlanmamış) hendekleri itmam ettiğim (tamamladığım) gibi münasip mahallerde dahi yeniden hendekler hafr ettirdim. Dünkü açılan hendeklere gece den pek çok çekirge girmiş olduğunu görünce ahali hendeklerin faydasını anladı. Çamurluiret Ovası'ndaki çekirgenin kesreti akıllara hayret veriyor. Toprak yerine güya çekirge

kaim olmuş. Bir buğday sapına birbiri üstünde olarak yüz elliden fazla çekirge hücum edince bu da toprak üzerinde olanlardan başka olduğu görülünce bir tarlada ne kadar kesretle çekirge bulunduğu edna (çok az) mülâhaza ile anlaşılır. Hendeklerin birisinin baş tarafına oturdum. Kendiliğinden derun-ı hendeğe yağmur gibi yağmakta olan çekirgeleri gördükçe hâsıl olun sevincimizi tarif etmek mümkün değildir.

Hendeklerin birisine mezruat içinde olan ceradı kişikışletmek için ameliyeyi tertip ettim. Nice yüz bin milyon hendeğe takarrüp ettirildi (yaklaştırıldı). Bunlar hendeği kendileri için bir fenalık olduğunu hissettikleri anda gerçi pek çoğu hendeğe düştülerse de baki kâffesi geriye döndü. Bu hendek başında cümlemiz elliden fazla isek de men'ine muktedir olamayıp ayaklarımızın aralarından ve bulabildikleri yerlerden geriye kaçtılar. Anın için çekirge hendeklere kişlendiği vakitte hendek verasında (ötesinde) adam olmamalı ve bir kere hareket ettirildikte kendi hâline bırakılmalı. Durduğu vakitte dahi yavaş yavaş icab-ı takdirinde kılmıdanmaksızın kişilemeli ve takarrüplerinde asla sıkıştırılmamalıdır (*Babalık*, 8 Mayıs 1948, s. 2).

Bugün ben ameleden ziyade çalıştım. Zira hangi takım yanında bulundumsa ol takım ile beraber kişiledim. Saat on bir buçukta köye avdet ettim. Yüzümü ve ense mi güneş ziyadesiyle yakmış olduğundan fena derecede beni mustarip ediyordu. Gece saat ikide yattım.

17 Recep 1298/2 Haziran 1297 Salı

Bu sabah Çamurluiret karyesinde saat on ikide kalktım. Pek rahat bir uyku uyudum. Bugün karyenin garp tarafındaki ovaya saat bir buçukta gittim. Bu tarafta dahi çekirge her cihetten mezruatı sarmış oldu-

ğundan lazım gelen mahallere şark-taki yaptırdığım gibi hendekler harfini ikmal ettirdim. Güneş hararetinden çekirgeler harekete başladıkta yüz hatve tulünde bir hendeğe doğru etraftan çekirgeleri altmış kadar adamla beraber kişeleyerek bu hendek içine iki saat mütemadiyen kum seli gibi cerad kendiliğinden aktı.

Bugün pek çok çalıştığımдан yemeğe dahi vaktim yok idi. Saat on birde köye avdet ettim. Yarın Konya'ya avdet etmek niyetindeyim. Beş keklik getirmiş olduklarından akşam taamında yoğurt ile ikisini yedim. Üç gündür sabahtan akşama kadar ameleden ziyade çalışıp yoruldumsa da yine afiyetim pek güzel idi. Gece hava ve karyenin etrafında bulunan yeşil dağlar pek güzel olduğundan anların teması ile mütelezziz oldum (hoşnut oldum) ve saat iki buçukta yattım.

18 Recep 1298/3 Haziran 1297 Çarşamba

Bu sabah Çamurluiret karyesinde saat on birde kalktım. Geceleri bidayette (başlangıçta) pireden uyuyamadımsa da saat dörtten sonra uyudum. Arabaya binerek saat birde hareket ettim. Yolda on kadar mahalde hesapsız çekirgenin dağlardan inip karşı yakadaki dağlara sel gibi hareket ettiklerini esefle gördüm. Bu cerad ol kadar kesretli ve müteaddit mahallerdedir ki altı yedi bin adam mevaki-i muhtelifeye taksim olunarak itlafına çalışsalar yine baş edemezler zannederim. Bunlar uçkun hâline gelmeksizin hangi karyelere kadar gideceklerini bilemem. İki buçuk aydan beri itlaf edilen çekirgenin miktarı hesap ve akla sığmaz derecede olduğu hâlde ötede beride yine hesapsız derecede zuhur etmekle bundan bu sene Konya vilayetinin ne mertebe çekirge beliiyesine (belasına, afetine) uğramış oldu-

ğu anlaşılır. Ancak bu sene dâhil-i vilayette feyz ü bereket dahi emsal-i namesbuk (benzeri görülmemiş) surette olduğundan çekirgenin iras eylediği (geride bıraktığı) mazarrat bu veçhile milat olacağı memuldür (umulur). (*Babalık*, 13 Mayıs 1948, s. 2)

11 Şaban 1298/26 Haziran 1297 Cuma (9 Temmuz 1881)

Bugün Konya'da bilcümle cevamide (camilerde) çekirge beliiyesinden halas olduğumuz için teşekkür duaları olundu. Bu geçen Pazar günü dahi kiliselerde teşekkür duaları ettiler. Bu sene Konya vilayetinin her tarafında zuhur eden cerad akıllara hayret verecek derecede külliyetli olduğu şimdiye kadar itlaf edilen çekirge miktarının 26.702.300 kıyyeye reside olmasından (ulaşmasından) istidlal olunur (delille anlaşılır). Bu itlafattan dolayı bugün ben de Sultan Selim Camii'ne gittim. Badessalat müftü efendi bir teşekkür duası yaptı. İtlaf olunan ceradın miktarı hayretbahş-ı ukul (akıllara hayret veren) derecesinde olduğundan mübalağa edilmiş gibi görünür. Hâlbuki çekirgeyi kendi gözü ile görenler mübalağa olmadığını ve belki miktar-ı mezkûrun iki misli bile itlaf olunduğunu tasdik ederler. Çekirgenin ne kadar kesretli olduğunu Çamurluiret karyesinde kendi gözüm ile gördüm. Cerad toprak gibi sath-ı arzı (yeryüzü yüzeyini) kaplamış olduğundan bunlar hareket ettiği vakit insan güya arz temevvüç ediyor (dalgalanıyor) gibi görünüyor. Binaenaleyh itlaf edilen miktar-ı mezkûrda mübalağa yoktur. Bu sene çekirgeler itlaf edilmemiş olaydı maazallah vilayetin bilcümle mezruatı itlaf olunduktan sonra ağaç yapraklarını ve bunlar da bittikten sonra insanların saç ve sakalını ve bade hanelerde halı ve keçe ve mefruşatı ekl edeceklerdi

(yiyeceklerdi). Bu hâl dâhil-i vilayette büyük kaht (kıtlık) zuhurunu mucip olacak telef-i nefis (insan ölümlü) olacağı gibi hayvanat dahi yiyecek şey bulamayacakları cihetle anlar dahi helak olacaklardı.

Ahali ötekinin berikinin hanesine girip zahire var ise yağma edeceğinden bu veçhile kıtal (birbirini öldürme) dahi vuku bulacaktı. Tekmil vilayet için bundan daha azim bir musibet tasavvuru kabil olur mu? Vilayetin her tarafında tasavvurun fevkinde zuhur etmiş olan çekirgenin kâffesini itlaf etmek kudret-i beşeriyenin (insanlık gücünün) mafevkinde (üstünde) olduğundan bakıyye-i cerad (çekirgelerin kalani) yine kesretli olduğu hâlde bazı mahallerde eğerçi mahsulâta iras-ı mazarrat etmişlerse (zarar vermişlerse) de hamdolsun bu sene vilayette görülen feyz ü bereket vukubulan zararları telafi ettikten başka pek çok fazlası dahi vardır. İşte vilayetin musibet-i müdhişeden halas olduğu için cevamide (camilerde) teşekkür duası olundu. (...) (Babalık, 15 Mayıs 1948, s. 2)

30 Muharrem 1300/28 Teşrini-

sani 1298 Pazar (11 Aralık 1882)

İşbu bin iki yüz doksan sekiz sene-i maliyesinde Konya vilayeti dâhilinde gerek tohum gerek canlı olarak itlaf edilen ceradın miktarını bu mahalle terkim eyledim (hesapladım).

Malum olsun ki çekirge yüksüğünün 2.387 adedi bir atık kıyye vezninde (ağırlığında) olup beher yüksükte ise 25'ten 33'e kadar cerad tohumu bulunduğundan bir kıyye yüksükte mutavassıt (ortalama) olarak 71.340 cerad olmak iktiza eder. Canlı cerad iptida yüksükten hurucunda (çıktığında) pire gibi gayet küçük ve bu suretle hafif. Günübegün büyümekte ve gittikçe kesb-i sıklet etmekte (ağırlık kazanmakta) olduğundan bir günde itlaf edilenlerin sıkletçe miktarı diğer günde telef olanların sıkletçe miktarına bilfarz (tutalım ki) müsavi olsa bile adetçe pek büyük farklı olduğuna mebnî canlı olarak itlaf edilen ceradın adetçe olan miktarı tabii malum olamadı. Buna göre yalnız tohumdan itlaf edilen ceradın akall (en az) ve kalil (az) adedi $71.340 \times 561 - 259 = 40.040.128.060$ 'tır.

Aczimin Giryesi

Gözyaşı nûru...

Çatlamış topraklar nasıl hasretle beklerse sonbahar yağmurunu,
Yeşermek için gönül bahçesi öyle ister gözyaşı nûrunu...

Ahmet Sevgi

Av. Serdar
CEYLAN

TUZLUKÇU CAMİ-İ ŞERİF VAKFI

Konya Ansiklopedisi “Tuzlukçu” maddesinin yazımına katkıda bulunmak üzere; Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık Osmanlı Arşivleri’nde yaptığımız çalışmalarda “Tuzlukçu Karyesi Camii Şerifi Vakfı”na ait bazı kayıtlar tespit ettik.

Bu makaleye konu olan Berat⁽¹⁾ da Başbakanlık Osmanlı

Arşivleri’nden “EV.MH-00399.00119” numarada bulunmaktadır.

Bu evraka göre; Tuzlukçu’da bir “Cami’-i Şerif Vakfı” bulunmaktadır. Günlük bir akçe gelir ile bir hatibi vardır. **Hatip Abdolvahid Halife ibn-i Yusuf** vefat etmiş, yerine geçecek oğlu için makaleye konu berat tanzim edilmiştir. Abdolvahid Halife ibn-i Yusuf’un vefatı ile **büyük oğlu Abdullah**’ın ehliyetsiz olmasından dolayı, **küçük oğlu Mehmet** bu vazifeye ehil görülmüştür. Askerlik çağına geldiğinde, sınavdan sonra bu vazifeye getirilecektir. Bu zamana kadar **Mustafa bin Yusuf** bu vazifeyi vekâleten ifa edecektir.

Berat’ın ita kılındığı ve evrakta net olarak okuyamadığımız tarihte, **Evkaf-ı Hümayun Nazırı Ahmed Ziver Efendi**’dir. Ahmed Sadık Ziver Paşa (1793-1862)⁽²⁾’ın Evkaf Nazırı olduğu 1837 veya Mart 1852-Eylül 1854 tarihlerinde tanzim edilmiştir. Bu tarihte

Selçukluları ve Osmanlı devleti tarihinde berat; belli bir toprağı, geliri veya her hangi bir konuda görev ve yetkiyi bir kimseye bıraktığını bildiren ve belli nitelikleri bulunan sultana ait yazılı emrin suretine verilen özel isimdir. Bknz. Pakalın, **Mehmet Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü**, C. I, s. 295.

(2) Ahmed Sadık Ziver Paşa için bknz: Öztürk, Nazif, “**Evkâf-ı Hümayun Nezareti’nin Kuruluş Tarihi ve Nazırların Hal Tercümeleri**”, Vakıflar Dergisi, S. 16; Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi, “**Ziver Paşa**”, C. 8, Ankara 2007; Yılmaz, Ahmet, “**Ziver Ahmet Sadık Paşa Hamsi Gazali, Zeyli ve Tahmisi**”, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Selçuk Üniversitesi, Güz 2000, S. 8.

(1) Berat, Arapça menşeli bir kelime olup, lügatte “yazılı kağıt, mektup” anlamlarına gelmektedir. Anadolu

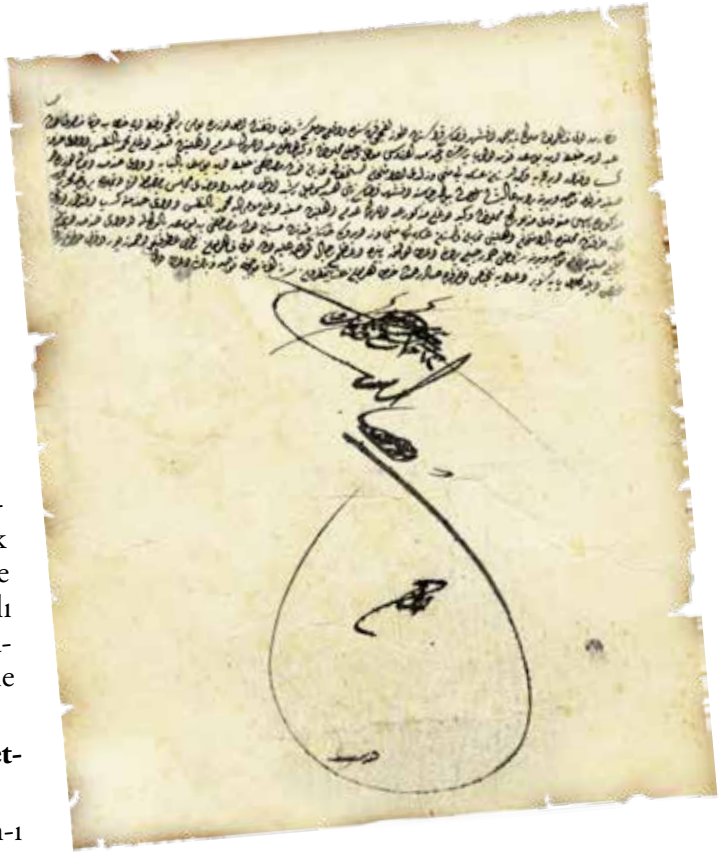
Akşehir Kazası Naibi Es-seyyid İsmail Reşid Efendi'dir.

Biz bu berat'a ve vakfa konu Cami-i Şerif'in, Tuzlukçu Mezarlığı içinde yer alan Camii olduğunu tahmin ediyoruz. Günümüzde ilçedeki en eski camii de bu camiidir.

Tuzlukçu Belediyesi mülkiyetinde bulunan, 106.003,00 m² yüzölçümüne sahip, Köyiçi, Yukarı Mahalle, 5488 sayılı parseldeki mezarlık ve mezarlık içinde bulunan camii de 16.06.2011 tarih ve 4655 sayılı Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Kararı ile tescil edilmiştir⁽³⁾.

Berat'ın Transkripsiyon metni

“Nezaret-i Evkaf-ı Hümayun-ı Mülukâneye mülhak Akşehir Kazası kurasından Tuzlukçu Karyesinde vaki' Cami'-i Şerif Vakfı'ndan olmak üzere yevmî bir akçe vazife ile hitabet cihetine mutasarrıf olan **Abdolvahid Halife ibn-i Yusuf** fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzimesi muattal kalmağla mahlûlünden ve **kebir oğlu Abdullah'ın** adem-i ehliyetinden **sağır oğlu Mehmed** bi'n-nefse edâ-yı hizmete kesb-i iktidar idinceye değin esnân-ı askariyeyi mütevaciz lede'l- imtihan istihkakı nümayan olan **Mustafa Halife ibn-i Yusuf** bi'n-niyabe edâ-yı hizmet etmek üzere sağır-i merkuma tevcih ve yedine berât-ı âlişân i'ta buyurulmak ricasına **Akşehir Kazası Naibi Es-seyyid İsmail Reşid Efendi** arz ve a'zâ-yı meclis bâ mazbata inha etmeleri

bervech-i muharrer cihet-i mezkure babası müteveffa-yı mezburun mahlûlünden ve kebir oğlu mezkur Abdullah'ın adem-i ehliyetinden sağır oğlu mûmâileyh Mehmed bi'n-nefs edâ-yı hidmete kesb-i iktidar idinceye değin tarafından mahallinde bi'l-imtihan ehliyetini nümayan ve esnân-ı askariyeyi mütevaciz idüğü hanesi kaydından müstebân olunan **Mustafa bin Yusuf** bi'l-vekâle edâ-yı hizmet etmek şartıyla sağır-i merkuma tevcih ve yedine şurutu derciyle berat i'tâ olunmak babında e'âzım-ı rical-i devlet-i aliyyemden **Evkaf-ı Hümayun Nazırı atûfetlü Ahmed Ziver Efendi** Hazretlerinden telhis eyledikleri paye-i serîr-i a'lâya telhis olundukda sâdır olan hatt-ı hümayun-ı inayet-makrûn-ı şahane mucibince tevcih ve berat i'tâ olundu”.

(3) CEYLAN, Serdar, “Tuzlukçu'nun Tescilli Kültür ve Tabiat Varlıkları”, Akademik Sayfalar, C. 13, S. 15, 8 Mayıs 2013, Konya, s. 236-240.

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU'NA İLESAM ŞEREF ÖDÜLÜ VERİLDİ

1986 yılında Ankara'da kurulan dört meslek birliğinden biri olan *Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği* (İLESAM) her yıl beş ana dalda çeşitli ödüller vermektedir. Bu dalların en önemlisi İLESAM ŞEREF ÖDÜLÜ'dür. Bu ödül, yazı hayatında 50 yılını doldurmuş bilim adamı ve sanatkârlara verilmektedir. 2012 yılının şeref ödülleri aşağıdaki üç bilim adamı ve sanatkâra verilmiştir:

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Dr. Müjgan Cunbur
İsmail Özmel

2013 yılının başında ilan edilen ödüllerin verilmesi için 31 Mayıs 2013 Cuma akşamı, Ankara'da bir tören düzenlenmiştir. Millî Kütüphane Konferans Salonu'nda düzenlenen törene, Akademik Sayfalar'ımızın sürekli yazarı olan Prof. Sakaoğlu da katılmış ve ödülünü, üniversiteden sınıf arkadaşı olan emekli Türk Dili Profesörü Tuncer Gülensoy'un elinden almıştır.

Prof. Sakaoğlu'nun ilk yazısı bir hikâye olup Ekim 1957'de, İzmir'de yayımlanmakta olan bir dergide yer almıştır. Bugüne kadar 55 kitabı yayımlanan Prof. Sakaoğlu'nun; makale, bildiri, eleştiri, tanıtma, vb. olmak üzere 1500'den fazla yazısı vardır. Gençliğinden beri; *Yeni Konya*, *Özdemokrat Konya*, *Sabah*, *Yeni Meram*, *Yeni Gazete*, *Konya Postası*, *Merhaba* gibi Konya'mızın çeşitli gazetelerinde yazıları yer alan Prof. Sakaoğlu ayrıca; *Tercüman*, *Son Havadis*, *Tanin*, *Yeni Düşünce* gibi İstanbul gazetelerinde de yazmıştır.

Ödüle layık görülenlerden Dr. Müjgan Cunbur Millî Kütüphanemizin eski müdürlerinden olup pek çok esere imzasını atmıştır. Asıl mesleği avukatlık olan İsmail Özmel'in de pek şiir ve deneme kitapları vardır. O ayrıca yıllardan beri Niğde ilimizde iki aylık *Akpınar* dergisini de yayımlamaktadır.

Yazarımız Prof. Sakaoğlu ile Dr. Cunbur ve Av. Özmel'i kutluyoruz.